

Тамара ПАЦАЙ

ОСОБЛИВОСТІ ЕТНОГРАФІЧНИХ СТУДІЙ В НТШ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД (на основі протоколів засідань Етнографічної комісії)

Стаття присвячена висвітленню діяльності Етнографічної комісії НТШ у 1918—1939 рр. Розкриваються основні проблеми і здобутки української етнографії у міжвоєнний період. Дослідження ґрунтується на архівних матеріалах.

Ключові слова: Етнографічна комісія, Наукове Товариство імені Шевченка, етнологія, Ф. Колесса, В. Гнатюк.

© Т. ПАЦАЙ, 2012

Діяльність Етнографічної комісії (далі ЕК) НТШ та її членів привертала увагу багатьох істориків, етнологів, фольклористів і краєзнавців. Найповніше ця тема висвітлена у монографії О. Сапеляк «Етнографічні студії в НТШ (1898—1939 рр.)» [9], в якій авторка підкреслює академічний рівень організації та її високі етнографічні досягнення. Різним питанням діяльності НТШ присвячені наукові дослідження Р. Кирчіва [5], О. Сапеляк [10], О. Франко [11], О. Антоновича [2], З. Зайцевої [4], О. Шеремети [19], В. Кушніра [8] та ін. Однак, незважаючи на значну кількість бібліографічної літератури, окремі питання ще потребують спеціального розгляду. Однією з таких проблем є з'ясування особливостей діяльності Етнографічної комісії у міжвоєнний період, що і становить мету цієї роботи. Джерельну базу статті складають протоколи засідань Етнографічної комісії НТШ, які зберігаються у Центральному державному історичному архіві України, м. Львів [1].

Обґрунтовуючи актуальність хронологічних рамок роботи, перш за все вкажемо на те, що міжвоєнний період найменш досліджений вченими. Такий стан речей зумовлений тим, що розквіт діяльності Товариства припав на початок ХХ ст. та був різко пригальмований з початком Першої світової війни. Однак, не зважаючи на те, що у міжвоєнний період діяльність НТШ і Етнографічної комісії була обтяжена складними матеріальними обставинами та членськими втратами, 1918—1939 рр. стали особливими в українській етнографії.

Головним фактором, який негативно вплинув на діяльність Етнографічної комісії та НТШ в цілому у перші повоєнні роки, було фактичне продовження локального військово-політичного конфлікту в Галичині. Більш-менш регулярні засідання комісії відбувалися лише з 1924 р. Разом з тим, проблем у функціонуванні установи додали фінансово-матеріальні обставини, оскільки припинилося її урядове фінансування, та серйозні кадрові втрати, — у зв'язку із еміграцією наукової еліти та смертю титанів української науки, як, приміром, І. Франко, В. Шухевич та, пізніше, В. Гнатюк. У 1923 р., коли НТШ відзначало 50-річчя від дня заснування, В. Гнатюк згадавав різні етапи розвитку Товариства та сподівався, що «...теперішній антракт се тільки проминаючий, хоч і прикрій епізод у нашій національній життю, та що швидко поплине воно на ново своєю бурхливою буйною струєю» [3, с. 3].

Всього за міжвоєнний період відбулося 40 засідань, що свідчить про спад інтенсивності роботи Етнографічної комісії. Для порівняння наведемо той факт, що в середньому до 1914 р. комісія збиралася чотири рази на рік. Подаємо кількість засідань, проведених за 1918—1939 рр.:

1918 — 1 зас.; 1919 — 1 зас.; 1920 — не було; 1921 — не було; 1922 — 1 зас.; 1923 — не було; 1924 — 4 зас.; 1925 — 1 зас.; 1926 — 1 зас.; 1927 — 4 зас.; 1928 — 2 зас.; 1929 — 1 зас.; 1930 — 2 зас.; 1931 — 4 зас.; 1932 — 3 зас.; 1933 — 3 зас.; 1934 — 2 зас.; 1935 — 3 зас.; 1936 — 2 зас.; 1937 — 2 зас.; 1938 — 3 зас.; 1939 — не було.

Перше, фактично повоєнне засідання Етнографічної комісії НТШ, відбулося 9 червня 1918 р. У ньому взяли участь В. Гнатюк, В. Щурат, Ф. Колесса, В. Охримович, І. Раковський, І. Свенціцький, О. Роздольський та Г. Колцуняк. В. Гнатюк як голова комісії у своєму виступі зазначив, що комісія у 1918 р. відзначає двадцяті річницю створення. Однак ця приємна подія була затьмарена трагічними обставинами попередніх років — війною та смертю визначних її членів: І. Франка, В. Шухевича, В. Гребеняка, О. Денгардта, пам'ять яких товариство вшанувало [1, арк. 4 зв.].

Також В. Гнатюк підвів підсумки втрат наукових матеріалів. Він зазначив, що за час війни зникло близько 20 томів етнографічних матеріалів, частина з яких вивезена до Росії. З цього ж питання висловився В. Охримович, який згадав, що під час ревізії частина матеріалів потрапила до нього, які він, в свою чергу, передав Ф. Колесі [1, арк. 4 зв.].

На цьому ж засіданні перебрали керівництво комісії, за результатами якого В. Гнатюк знову став головою, Ф. Колесса — заступником голови, а О. Роздольський — секретарем. Склад комісії, за Хронікою НТШ за 1918 р., налічував 23 члени [12, с. 44].

На засіданні було вирішено підсилити антропологічний напрямок, для чого обрали членами комісії І. Раковського, Я. Пастернака, Г. Колцуняка та С. Рудницького і прийняли рішення про перейменування друкованого органу Комісії з «Матеріалів до етнології» в «Матеріалів до етнології і антропології», серія яких повинна початися з 21 тому. Згадаємо, що паралельно подібна науково-методологічна переорієнтація відбувалася і в Towarzystwie ludoznawczem — польському товаристві, що діяло у Львові

з 1895 р., там також у післявоєнні роки було прийнято рішення про розширення народознавчих студій антропологічними дослідженнями.

До війни Етнографічна комісія мала свій окремий бюджет та дві серії видань — «Матеріали до українсько-руської етнології» і «Етнографічний збірник», однак з 1917 р. видавничі функції перебрала на себе окрема видавнича комісія [4, с. 277], а це значно обмежило діяльність ЕК. Також особливості проведення польових досліджень, які, окрім інтерв'ювання, вимагали також і використання допоміжних технічних засобів — фотоапарату і фонографу, цілком ускладнювали наукову працю, чи, як згадується у Хроніці НТШ, «...робота неможлива тепер не тільки з браку фондів, але і з політичних причин. Доступ чужому інтелігентови (а ще з фотогр. апаратом) до села дуже утруднений і він більше тратив би часу на воловодження з поліцією, як на записи» [13, с. 16]. З цих причин робота Етнографічної комісії НТШ у перші повоєнні роки була досить напруженою.

У 1919 р. вийшов 19—20 т. «Матеріалів до української етнології», у якому значна частина випуску присвячена українському весіллю. Разом з цим, на черговому засіданні комісії у 1919 р. вчені порушили питання друку лемківських та угро-руських мелодій Ф. Колесси та збірки мелодій Холмщини і Підляшшя С. Людкевича, однак відповідь присутнього на засіданні заступника голови НТШ В. Щурата про вкрай складні матеріальні обставини ці сподівання не виправдала. Окреслюючи незадовільний фінансовий стан Товариства, В. Щурат зазначив, що це «однак не може бути перешкодою для укладання плянів на будуче» [1, арк. 5 зв.]. Як побачимо на прикладі засідань наступних років, члени Етнографічної комісії подавали до друку великий обсяг наукових праць, більшість з яких, на жаль, так і не видали, а їх значна частина на сьогодні втрачена.

Перебуваючи у складних матеріальних обставинах повоєнних років, члени Етнографічної комісії однак чітко усвідомлювали актуальність щонайширшого дослідження народної культури, оскільки наочно спостерігали поступове зникнення традиційних явищ. Одним з нагальних питань стала проблема збереження народного пісенного матеріалу. На засіданні 3 січня 1924 р. було вирішено здійснити ряд заходів щодо формування архіву фонограм, задля зберігання взірців народних мелодій

та діалектів [1, арк. 6]. Продовжуючи дане питання на наступних зборах ЕК — 7 квітня 1924 р. — науковці прийняли рішення про заснування архіву фонограм, матеріали якого тимчасово вирішено зберігати у Музеї НТШ [1, арк. 6 зв.].

Після довгих років хвороби 6 жовтня 1926 р. помер видатний вчений, голова Етнографічної комісії у 1916—1926 рр. В. Гнатюк. З цього приводу 19 жовтня 1926 р. відбулася жалобне засідання комісії. Ф. Колесса виголосив доповідь про наукову діяльність вченого. Члени ЕК підтримали пропозицію М. Кордуби про підготовку збірника на вшанування пам'яті В. Гнатюка. Ухвалою засідання стало рішення про видання тому «Матеріалів до української етнології», присвяченого В. Гнатюкові, до участі в якому запрошувалися і зарубіжні етнографи. Разом з тим В. Дорошенку та О. Роздольському доручили підготувати звіт про особистий архів В. Гнатюка та його наукові матеріали.

Упродовж 1927—1929 рр. на засіданнях комісії розглядалися та рецензувалися статті та розвідки, прислані до Збірника пам'яті В. Гнатюка. За задумом організаторів, 21—22 том «Матеріалів до етнології й антропології» повинен складатися з двох частин. Перша частина «Збірника праць, присвяченого пам'яті Володимира Гнатюка», вийшла друком у 1929 р. У ньому опубліковані наукові статті відомих українських і зарубіжних вчених — Й. Ерделановича, Я. Бодуена де Куртуне, В. Петрова, І. Раковського, Н. Заглади, К. Грушевської, М. Жинкіна, А. Онищука, Я. Пастернака та ін. Друга частина мала бути біобібліографічною — за даними Ф. Колесси туди планувалося включити огляд наукової діяльності В. Гнатюка, матеріали до його біографії, спогади, бібліографію праць тощо [7, с. XII]. Друга частина оголошена друком не була, а частина перша 21—22 тому «Матеріалів...» стала останнім виданням цієї серії.

Після смерті В. Гнатюка на засіданні 15 січня 1927 р. головою Комісії було обрано Філарета Колессу, який очолював її аж до припинення діяльності Товариства. Заступником голови став І. Свенціцький. Секретарями Етнографічної комісії обиралися І. Зілинський (1924) та Я. Пастернак (1928).

В окреслений період склад Етнографічної комісії поповнюється молоддю, її членами стали Ірина Гургула, Євген-Юлій Пеленський (1927), Марія

Деркач (1930), Кость Чехович, Ярослав Береза, Іван Старчук (1932), Роман Гарасимчук, Василь Пашницький, Богдан Романенчук (1935), Калістрат Добрянський (1937).

Не зважаючи на вкрай обмежене фінансування, зокрема на те, що впродовж 1918—1939 рр. вийшло друком лише три томи «Матеріалів до етнології» (1918, 1919 та 1929) та 1 том «Етнографічного збірника» (1929) [9, с. 124, 132], члени Етнографічної комісії плідно працювали у різних народознавчих напрямках. Так, вже на 1922 р. були готові вісім томів праць. До друку в «Етнографічному збірнику» підготовлено: 1) 4-й том коломишок; 2) том воляцьких пісень; 3) збірник народних дум; 4) народні казки. У «Матеріалах до української етнології» планувалося видати: 1) лемківські та угро-руські мелодії; 2) мелодії з Холмщини й Підляшшя; 3) 3-й том «Дитини в звичаях і віруваннях українського народу» З. Кузеля; 4) збірник статей [1, арк. 6]. Згодом Комісія доводить до відома Виділ НТШ про те, що готові до друку в «Етнографічному збірнику» праці Ф. Колесси «Бойківські народні пісні» (з 1927); 2) Є. Грицака «Дитина в українських народніх повір'ях» (з 1929); М. Возняка «Народний календар з Овруччини» (з 1932) [1, арк. 18 зв.].

На засіданні комісії 1925 р. Ф. Колесса представляє «Збірник лемківських пісень з текстами і мелодіями», що містить близько 700 пісень, записаних на фонограф. Тоді ж О. Роздольський повідомляє, що в нього зберігаються записи на валках 1,5 тис. мелодій пісень зібраних в Галичині, які потребують негайного опрацювання. Згідно з цими звітами, на засіданні філологічної секції було затверджено ухвалу Етнографічної комісії протягом 1926 р. видати один том Етнографічного збірника та виділити 1250 зол. на опрацювання 1500 мелодій [14, с. 27]. Згадаємо, однак, що праця «Народні пісні з Галицької Лемківщини. Тексти й мелодії» Ф. Колесси з'явилася лише в 1929 р. у 139—140 томі «Етнографічного збірника». У передмові до цього видання вчений вказав, що оскільки друк з технічних та інших причин тривав два роки, за які НТШ перейшло на новий правопис, у тексті зустрічаються різні правописні норми [6, с. VII].

На 1929 р. до друку в наступних томах «Етнографічного збірника» вже були підготовані нові записи та розвідки Я. Берези, П. Богатирьова, Є. Она-

цького, І. Филипчака, І. Цибульського та ін. [15, с. 75]. А також, під час опрацювання робочих документів В. Гнатюка виявлено підготовлені до друку матеріали до кількох томів збірника, серед яких було два томи колядок [1, арк. 9].

Впродовж 20—30-х рр. ХХ ст. на засіданнях Етнографічної комісії оголошувалися та обговорювалися наукові доповіді, звіти, повідомлення. Тематика наукових семінарів була різноплановою. У 1927 р. Ф. Колесса виступив з повідомленням про підготовку «Бойківських пісень з мелодіями» [1, арк. 10] та виголосив доповідь «Найновіші методи в впорядкуванні мелодій народних пісень» [1, арк. 10 зв.]. Жваву дискусію викликала робота І. Гургули «Збірка писанок Національного музею», яку рецензував на засіданні М. Кордуба [1, арк. 11 зв.]. Зокрема рецензент висловив зауваження щодо історіографічного аналізу проблеми, вказав на недоліки у з'ясуванні походження матеріалу та запропонував додати до роботи кольорові ілюстрації. Натомість І. Свенціцький розповів про причини виникнення цієї праці та підтримав стиль подачі матеріалу авторкою, а Я. Пастернак порадив до опису території дослідження додати карту [1, арк. 12].

Під час обговорення праці Я. Пастернака «Звичаї і вірування в с. Зіболках Жовківського повіту», Ф. Колесса запропонував автору розширити окремі підрозділи роботи та більше уваги приділити бібліографічному огляду. Члени Етнографічної комісії розглядали праці І. Панькевича «Великодні пісні і ігри Закарпаття» [1, арк. 11 зв.], Є. Грицака «Дитина в українських народних повірях і в народній медицині (на основі дослідів народного побуту в с. Могильна, пов. Гайсин на Поділлі)» [1, арк. 12 зв.], П. Богатирьова «Народній календар (з літературної спадщини Ржегоржа, 1892)» [1, арк. 12 зв.], Р. Єндика «Пісенні новотвори на Гуцульщині» [1, арк. 16], Решетухи «Галілка «Зельман» у народній творчості, її значіння і походження» [1, арк. 16 зв.], І. Свенціцького «Різдво Христове в поході віків» [1, арк. 19 зв.] та ін.

Окрім своїх праць, на засіданнях жваво обговорювалися найновіші видання українських і зарубіжних вчених — Е. Гоффмана-Крайєра, Н. Заглади, Є. Онацького, Ц. Бодуен де Куртуне Еренкреутц, К. Грушевської та ін.

На засіданнях зачитувалися звіти про наукові експедиції. Приміром, Ф. Колесса на підставі матеріа-

лу, зібраного ним під час трьох експедицій на Закарпаття у 1910, 1911 і 1929 рр., завершив дослідження «Старинні українські мелодії в пісенному репертуарі Закарпаття» [1, арк. 17]. Згодом він же виголосив доповідь «Здобутки своєї етнографічної екскурсії на середнє Полісся у вересні б. р.» (1932) [1, арк. 18 зв.]. За результатами двотижневої етнографічної поїздки у Любачівщину 14—28 листопада 1937 р. Р. Гарасимчук підготував монографію села Коріниці [1, арк. 27 зв. — 29]. Члени Етнографічної комісії Я. Пастернак та Р. Гарасимчук з метою підготовки Етнографічної лемківської виставки здійснили наукове відрядження до Сянока. Однак виставка та тематичні лекції, які повинні були пройти з 5 березня до 16 квітня 1939 р. у залах НТШ, через заборону львівського міського староства та уряду воєводського, не відбулися. Мотивування для таких дій було досить розмитим «ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny» [18, с. 54—55] (пол. з огляду на безпеку і громадський порядок).

У народознавчих дослідженнях членів комісії використовувалися прогресивні методи фіксації етнографічного матеріалу, зокрема кінозйомка. Так, на засіданні 17 листопада 1932 р. Ю. Дорош представив власний етнографічно-топографічний фільм з Раківця, який отримав схвальні відгуки, а І. Свенціцький висловився про необхідність етнографічних фільмів [1, арк. 18 зв.].

У міжвоєнний період тривала активна співпраця Етнографічної Комісії з європейськими народознавчими товариствами, вчені брали участь у наукових конференціях та з'їздах закордоном та приймали іноземних професорів у себе. Так, у Першому Слов'янському конгресі географів та етнографів у Празі (1924) зголосилися брати участь Ф. Колесса, І. Зілинський, М. Кордуба, І. Раковський, І. Свенціцький, С. Рудницький та З. Кузеля. Окрім того, на з'їзді Етнографічну Комісію НТШ запрошено до участі у «Stowieniskiej Komicyi Naukowej dla zbadania szłaśnictwa w Karpatach i na Balkanach» в Кракові. Однак у зв'язку з тим, що на час утворення згаданої комісії представники НТШ брали участь у інших заходах з'їзду, до президії «Sekcji Szłaśniczej» члени української делегації не потрапили. Керівництво цієї секції було сформоване лише з представників державницьких слов'янських націй — чехів, поляків, сербів і болгар. Ця проблема викликала протиріччя

між сторонами, оскільки українці склали значний відсоток населення Карпат, члени Етнографічної комісії вимагали повноправної участі у секції та зміну її положення. Проте на 1930 р. це питання так і не було залагоджене, тому Етнографічна комісія участі у працях секції не брала. Задля справедливості зазначимо, що все ж один представник української науки — В. Кубійович — був обраний секретарем цієї секції, але у складі польської сторони [14, с. 29].

У 1927 р. Етнографічну комісію на Конгресі слов'янських географів і етнографів в Кракові представляв голова НТШ К. Студинський, про що була ухвала на засіданні 15 січня 1927 р., однак вже 8 березня 1927 р. до участі в з'їзді зголосилися також О. Колесса, Ф. Колесса, С. Томашівський, М. Кордуба, І. Свенціцький, І. Зілінський та Ю. Полянський. На засіданні комісії обговорювалася справа заснування центрального слов'янського музею в Празі, ініціатором якого стало чехословацьке етнографічне товариство «Československá Národopisná společnost». 20 березня 1930 р. на засіданні Комісії Ф. Колесса та І. Раковський були делеговані на черговий всеслов'янський з'їзд географів, етнографів та антропологів у Белграді.

Члени НТШ Ф. Колесса, В. Сімович, С. Смаль-Стоцький, Р. Смаль-Стоцький, К. Студинський, В. Щербаківський, І. Свенціцький, В. Лев, М. Тершаковець взяли участь у II Міжнародному з'їзді славистів-філологів, що відбувся у Варшаві та Кракові 21—30 вересня 1934 р. [16, с. 28].

Також представників Етнографічної комісії було запрошено до участі в II Міжнародному конгресі народного мистецтва в Антверпені. Цей Конгрес відбувся 28 серпня — 7 вересня 1930 р. у містах Антверпені, Леодімі і Брюсселі в Бельгії. Ф. Колесса (як представник НТШ) разом із А. Фішером (Товариство Людознавче), Ц. Еренкреутц (Товариство народних ремесел) та Є. Завейським (Інститут народних театрів) увійшли до складу польської делегації [20, с. 206]. Звіт про свою участь у з'їзді та проспект майбутньої Першої Міжнародної виставки народного мистецтва в Берні у 1934 р. Ф. Колесса подав на черговому засіданні Етнографічної комісії [1, арк. 14 зв.].

У 1936 р. в середині НТШ жваво обговорювалося питання про актуальність заснування Інституту Українознавства — окремої навчально-дослідної

установи при НТШ, метою якої б стало впорядкування, узагальнення та систематизація усіх українознавчих знань [17, с. 30—31]. Згідно плану, Інститут став би «зав'язком українського університету» [17, с. 40]. Однак звернення до ряду міністерств та галузевих комісій уряду Польщі результату не дало.

Етнографічна комісія НТШ співпрацювала з іноземними вченими, у міжвоєнний період тривало листування з чеським етнографом, директором етнографічного відділу музею у Брно Ф. Поспішилом, якого було обрано в члени Комісії, професором Петром Богатирьовим — йдеться про наукову переписку щодо публікації праці «Народний календар» (з літературної спадщини чеського збирача Ф. Ржегоржа 1892 р.). 4 липня 1927 р. відбулося спільне засідання Етнографічної Комісії та Філологічної секції НТШ з нагоди приїзду чеського професора, музикознавця З. Неєді.

Підводячи підсумки, зазначимо, що діяльність Етнографічної комісії НТШ у міжвоєнний період здійснювалася у таких основних напрямках: наукова, експедиційна, репрезентативна, видавнича та архівно-музейна діяльність. Голова Комісії В. Гнатюк, а після його смерті Ф. Колесса взяли на себе тягар дослідницько-організаційної праці у складних фінансових та політичних умовах, їм вдалося згуртувати прогресивні наукові сили та виховати нове покоління дослідників українського народознавства, як-от Р. Гарасимчук, М. Деркач, І. Гургула, Б. Романенчук та ін.

1. Центральний державний історичний архів України у Львові. — Ф. 309 (Наукове Товариство імені Т. Шевченка). — Оп. 1. — Спр. 746. — Арк. 1—33.
2. Антонович О. Про 156-ий том Записок Наукового Товариства імені Шевченка, який не вийшов друком у 1939 році / Олег Антонович // Записки НТШ. — Т. 222. Праці Історико-філософської секції. — Львів, 1990. — С. 427—434.
3. Гнатюк В. Наукове Товариство імені Шевченка. З нагоди 50-ліття його заснування (1873—1923) / Володимир Гнатюк. — Львів, 1923. — 15 с.
4. Зайцева З. Наукові комісії НТШ: статус та напрями діяльності до початку Першої світової війни (1896—1914 рр.) / Зінаїда Зайцева // Проблеми історії України XIX — початку XX ст. — Вип. 6 / НАН України. Інститут історії України. — К., 2003. — С. 270—279.
5. Кирчів Р. Текстологія публікацій фольклорних і етнографічних матеріалів у виданнях НТШ / Роман Кирчів

- чів // Народознавчі зошити. — 1996. — № 4. — С. 213—217.
6. Колесса Ф. Народні пісні з Галицької Лемківщини. Тексти й мелодії / Ф. Колесса // Етнографічний збірник. — Львів, 1929. — Т. 39—40. — 470 с.
  7. Колесса Ф. Переднє слово / Ф. Колесса // Матеріали до етнології й антропології. Збірник праць присвячений пам'яті Володимира Гнатюка. — Т. 21—22. — 1929. — С. III—XII.
  8. Кушнір В. Розвиток та діяльність львівського Музею НТШ у 1919—1940 рр. / Віталій Кушнір // Музеї народного мистецтва та національна культура / Праці Музею українського народного декоративного мистецтва. — Вип. 49. — С. 90—95.
  9. Сапеляк О. Етнографічні студії в НТШ (1898—1939 рр.) / О. Сапеляк. — Львів, 2000. — 208 с.
  10. Сапеляк О. Питання етнографії на сторінках «Записок НТШ». 1899—1937 роки / Оксана Сапеляк // Записки НТШ. — Т. 230. Праці Секції етнографії та фольклористики. — Львів, 1995. — С. 526—535.
  11. Франко О. Питання створення етнологічного центру у Львові в листуванні Федора Вовка з Володимиром Гнатюком (до 130-річчя від дня народження В. Гнатюка) / Оксана Франко // Народознавчі зошити. — 2001. — № 3. — С. 450—454.
  12. Хроніка НТШ. — 1918. — Ч. 60—62.
  13. Хроніка НТШ. — 1922. — Ч. 65—66.
  14. Хроніка НТШ. — 1926. — Ч. 67—68.
  15. Хроніка НТШ. — 1930. — Ч. 69—70.
  16. Хроніка НТШ. — 1935. — Ч. 72.
  17. Хроніка НТШ. — 1937. — Ч. 73.
  18. Хроніка НТШ. — 1939. — Ч. 74.
  19. Шеремета О. Володимир Гнатюк і українська етнографічна наука кінця XIX — початку XX сто-

ліття / Оксана Шеремета. — Львів, 2008. — 180 с.

20. A. F. II Międzynarodowy Kongres Sztuki Ludowej / A. Fischer // Lud. — 1930. — R. 29. — S. 206—209.

Tamara Patsay

ON PARTICULARITIES OF ETHNOGRAPHIC RESEARCH-WORKS BY SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY AT INTERWAR PERIOD

(according to Transactions of sessions of Ethnographic commission)

The article has thrown some light upon some most characteristic activities by ethnographic commission of SSS during the period of 1918—1939. Main problems and achievements of Ukrainian ethnography at interwar period have been represented. The study has been at large based on archival data.

Keywords: Ethnographic commission, Shevchenko Scientific Society, ethnology, F. Kolessa, V. Hnatiuk.

Тамара Пацай

ОСОБЕННОСТИ ЭТНОГРАФИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ В НАУЧНОМ ОБЩЕСТВЕ ИМЕНИ ШЕВЧЕНКО В ПЕРИОД МЕЖДУ МИРОВЫМИ ВОЙНАМИ

(на основе протоколов заседаний этнографической комиссии)

В статье освещена деятельность этнографической комиссии НОШ в 1918—1939 гг. Раскрываются основные проблемы и достижения украинской этнографии в межвоенный период. Исследование основывается на архивных материалах.

Ключевые слова: Этнографическая комиссия, Научное Общество имени Шевченко, этнология, Ф. Колесса, В. Гнатюк.